

σφυγμός

σφυγμός, ο, ουσ. [<αρχ. σφυγμός], ο σφυγμός· η ευαίσθητη χορδή του ανθρώπου, η ιδιαίτερη αδυναμία του ανθρώπου: «ο κάθε άνθρωπος έχει το σφυγμό του, αρκεί να μπορέσεις να τον ανακαλύψεις»·

- ανεβάζω χίλιους σφυγμούς, νιώθω πολύ μεγάλη ανησυχία, πολύ μεγάλη αγωνία: «όταν παίρνει ο γιος μου τ' αυτοκίνητο στη νυχτερινή του διασκέδαση, ανεβάζω χίλιους σφυγμούς, μέχρι να γυρίσει στο σπίτι»·

- ανεβαίνουν οι σφυγμοί μου, **α.** νιώθω μεγάλη ανησυχία, μεγάλη αγωνία: «ανεβαίνουν οι σφυγμοί μου, κάθε φορά που αργούν να επιστέψουν τα παιδιά μου στο σπίτι». **β.** νιώθω μεγάλη σεξουαλική υπερδιέγερση: «ανεβαίνουν οι σφυγμοί μου, κάθε φορά που βλέπω αυτή τη γυναικάρα». (Λαϊκό τραγούδι: *όταν σε βλέπω, ανεβαίνουν οι σφυγμοί, με πιάνει τρέλα, πανικός και ταραχή*)·

- βρήκα το σφυγμό, βλ. φρ. έπιασα το σφυγμό·

- βρήκα το σφυγμό του, ανακάλυψα το αδύνατο σημείο του χαρακτήρα του, την ευαίσθητη χορδή του, την ιδιαίτερη αδυναμία του και τον κάνω ό,τι θέλω, τον εκμεταλλεύομαι: «απ' τη στιγμή που βρήκα το σφυγμό του, τον κάνω ό,τι θέλω αυτόν τον άνθρωπο»· βλ. και φρ. έπιασα το σφυγμό του·

- έπιασα το σφυγμό, (ιδίως για σύνολο ανθρώπων, για την κοινωνία, για μια εποχή) ανακάλυψα ύστερα από διερεύνηση τον τρόπο με τον οποίο σκέφτεται ή κινείται ένα κοινωνικό σύνολο και το εκμεταλλεύομαι: «έπιασα το σφυγμό της εποχής και την περνώ κοτσάνι»·

- έπιασα το σφυγμό του, ανακάλυψα τη νοοτροπία, τις ψυχικές ή πνευματικές ιδιαιτερότητες κάποιου και τις ικανοποιώ με σκοπό να τον εκμεταλλευτώ: «έπιασα το σφυγμό του και δεν του χαλώ χατίρι, μέχρι να τακτοποιήσει το γιο μου στο δημόσιο»· βλ. και φρ. βρήκα το σφυγμό του.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας